

รายงานการไปฝึกอบรม ดูงาน ประชุม / สัมมนา
ตามระเบียบมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ว่าด้วยการให้ทุนฝึกอบรม ดูงาน
และประชุมทางวิชาการแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัย

ไป (ระบุ ฝึกอบรม ดูงาน ประชุมหรือสัมมนา) ...การประชุมทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประจำปี 2568 ครั้งที่ 3 เรื่อง “นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา
เชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน ณ (ระบุสถานที่ เมือง ประเทศ) ... มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์
ตั้งแต่วันที่...6 มีนาคม พ.ศ. 2568..... ถึงวันที่...8 มีนาคม พ.ศ. 2568.....
รวมระยะเวลา (ปี เดือน วัน)3 วัน.....

2. รายละเอียดเกี่ยวกับการไปฝึกอบรม ดูงาน ประชุม และสัมมนา ควรรายงานให้มีรายละเอียดและเนื้อหามากที่สุด
เท่าที่จะทำได้ โดยบรรยายสิ่งที่ได้สังเกต รู้ เห็น หรือได้รับถ่ายทอดมาให้ชัดเจนในหัวข้อต่าง ๆ เช่น
- 2.3 รายงานการประชุม/สัมมนา

(1) หัวข้อเรื่อง และวัตถุประสงค์ของการประชุม/สัมมนา มีรายละเอียดดังนี้

หัวข้อ “นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา เชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน”

ที่มาของการจัดประชุม

ด้วย มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ร่วมกับเครือข่ายทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ จัดการประชุม
วิชาการหัวข้อ “นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน” การจัดประชุมวิชาการครั้งนี้ มุ่งให้
เกิดการแลกเปลี่ยนผลการวิจัยและประสบการณ์ เพื่อเป็นข้อเสนอเชิงวิชาการต่อการพัฒนา “นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน” ในระดับประเทศและระดับโลก โดยคาดหวังว่าผลจากการสัมมนา
ทางวิชาการจะก่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ในด้านการจัดการทรัพยากรโลกมมมองมิติของทรัพยากรข้ามรัฐ
มุ่งวิเคราะห์ระบบการจัดสรรทรัพยากรของโลกผ่านกลไกต่างๆ กล่าวคือ การพัฒนา “นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ
การพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน” ต่างมีผลกระทบทั้งทางบวกและลบต่อระบบคุณค่าของสังคมโลกหลายด้านทั้งมิติ
เศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อแสวงหาข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบโลก ทั้งนี้ เพื่อ
รักษาระบบคุณค่าของสังคม มิติ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความเป็นธรรม การพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนการมี
คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนประเทศและโลกโดยรวม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักวิชาการ นักวิจัย นักพัฒนา และนักศึกษาได้แลกเปลี่ยนทางวิชาการเพื่อ “นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน” ตลอดจนเพื่อส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายทางวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะและนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- (2) ผู้เข้าร่วมประชุม/สัมมนา (ระบุจำนวนรวมและสังกัด เช่น เจ้าหน้าที่จากกระทรวงมหาดไทย 5 คน อาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ 10 คน)

หน่วยงาน/เครือข่ายร่วมจัด และจำนวนนักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจผู้เข้าร่วมจาก

- มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ 150 คน
- มหาวิทยาลัยอื่นๆ 100 คน

- (3) วิธีการประชุม/สัมมนา (ระบุลักษณะและวิธีการจัดประชุม/สัมมนา โดยสังเขป)

จัดให้มีเวทีการสัมมนาประกอบการบรรยายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การนำเสนอผลการวิจัยและมี ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมวิพากษ์ทางวิชาการให้ข้อเสนอแนะ และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสัมมนา ร่วมอภิปรายอย่าง กว้างขวาง

- (4) เข้าประชุม/สัมมนาในฐานะวิทยากรบรรยาย (เดี่ยว/กลุ่ม) หรือผู้อภิปรายกลุ่ม หรือเป็นผู้เสนอบทความทางวิชาการในที่ประชุม/สัมมนา (ในกรณีดังกล่าวโปรดจัดทำบทสรุปย่อในส่วนของท่านด้วย)

นำเสนอบทความทางวิชาการเรื่อง การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่: กรณีศึกษาการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮองฮี จังหวัดกาฬสินธุ์

(Participatory Public Administrative Model towards Area-Based Poverty Solution :

A Case Study of Strengthening Promotion of Cricket Farmer Group at Baan Hong Hee, Kalasin Province)

ในห้องย่อยที่ 4 มีผู้นำเสนอบทความ 10 คน และมีวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิประจำห้อง 3 คน โดยมีสรุปย่อานที่นำเสนอตามบทคัดย่อดังนี้

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ด้วยแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮองฮี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮองฮี จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง การร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ และการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และทำการตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธีการแบบสามเส้าด้านข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ด้วยแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮองฮีสามารถพิจารณาเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

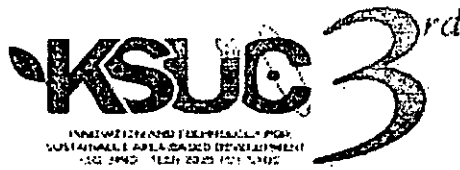
- (1) ขั้นสำรวจสภาพปัญหาและออกแบบแนวทางการทำงาน (2) ขั้นการบูรณาการและการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ และ
(3) ขั้นผลสำเร็จและการพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

The research aimed to analyze the process of area-based poverty solution with participatory public administration concept from a case study of strengthening promotion of Cricket Farmer Group at Baan Hong Hee, Yang Thalat district, Kalasin Province. The research was a qualitative research. Data were collected using in-depth interviews with 10 key informants related to operation of strengthening promotion of Cricket Farmer Group at Baan Hong Hee by using a purposive selection method, small group discussion, participatory observation in the area and a related documents research method. Data were analyzed using content analysis method and check the accuracy by using the data triangulation. The research findings indicated that the process of area-based poverty solution with participatory public administration concept from a case study of strengthening promotion of Cricket Farmer Group at Baan Hong Hee were considered in 3 steps: (1) the process of exploring problem conditions and designing work guidelines, (2) the process of integration and participation from various sectors, and (3) the process of achievement and sustainable development.

- (5) กรณีเข้าร่วมประชุม/สัมมนา ควรประมวลข้อบทความทางวิชาการและเอกสารประกอบการประชุม/สัมมนา ที่เห็นว่าน่าจะเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้ทราบ

ภาพแสดงข้อบทความที่ปรากฏในเอกสารการประชุม

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประจำปี 2568 ครั้งที่ 3
ISBN 978-974-9711-24-8

ประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ประจำปี 2568 ครั้งที่ 3 หัวข้อ

“นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน”

(INNOVATION AND TECHNOLOGY FOR SUSTAINABLE AREA-BASED
DEVELOPMENT: KSU INNO TECH 2025 FOR SABB)

6-8 มีนาคม 2568

ณ อาคารกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

FOR THE SECRETARY OF THE BOARD, K. S. A. 202.114

[illegible]

OFFICIALS: CAROL ANN ZIEGLER

The authors gratefully acknowledge the financial support of the National Natural Science Foundation of China (grant number 80673091) and the Shanghai Leading Academic Local Project (grant number Y1101).

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

[illegible][illegible]

RESEARCH DESIGN

LEGAL NOTICE

[illegible]

POLYMER LETTERS

[illegible]

解法 1 由题设知, $\frac{1}{2} \ln 2 = \frac{1}{2} \ln 2 + \frac{1}{2} \ln 2$, 所以 $\ln 2 = \ln 2 + \ln 2$.

YSUC 3

712325

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่: กรณีศึกษา
การส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านดงอ้อ อ.จันทบุรี จ.ตราด
บทคัดย่อ

*ข้อมูลและภาพประกอบ : กองการช่าง กรมชลประทาน
*เรียบเรียงโดย : นายวิชาญ นามะกุล

478010

[illegible]

សង្គមវិទ្យា ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន។

Abstract

The research aimed to address the practical and theoretical issues in such domains as: policy problem identification and effective management study of strengthening mechanisms of a small group of East Asian countries. Yang Daniel selected his topic because: The research was a good fit with the major educational training research interests with the key elements related to a number of strengthening practitioners of Christ Church Group of Asia; it was by using a pragmatic solution method, small group education, leading to international and local and related community research problem; it was analyzed using method analysis method and track the necessity by using the data triangulation. The research findings indicated that the practical and based research solution with practical as problem identification could further a case study of strengthening promotion of Christ Church Group of Asia; it was more interesting in 3 stages: 1) the process of acquiring problem identification and data analysis; 2) the process of education and participation from various sectors; and 3) the process of achievement and sustainable development.

Kaymanchev, Anton. "The Intensity of Students' Participation in the Administration of the Educational Process." *Journal of Pedagogical Research* 1.1 (2014): 1-10. Web. 10 Feb. 2015.

បងប្អូន

KSUC 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
ขอมอบเกียรติบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

นพพล อัคราอด

ได้รับรางวัลมาเสนอผลงานระดับชาติ ระดับดีเด่น
ด้านนวัตกรรมและการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ เพื่อความยั่งยืน

ผลงาน เรื่อง การบริหารจัดการการเกษตรแบบไร้สารพิษ เพื่อคนไทยไทยเกษตร
การทำการเกษตรของพื้นที่ : การแก้ไขปัญหาการส่งเสริมความเข้มแข็งของ
องค์กรชุมชนผู้เลี้ยงช้างหรือตำบลสง่างาม จังหวัดกาฬสินธุ์

ในงานประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประจำปี 2568 ครั้งที่ 3

ระหว่างวันที่ 6-8 มีนาคม พ.ศ. 2568
ณ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิริยวดี เพชรจุล)

รักษาการรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

(6) ผลการประชุม (สรุปสาระสำคัญที่ได้ทำการประชุมในเชิงเนื้อหา จากบทความหรือเอกสารที่เสนอต่อ ที่ประชุม การบรรยาย และอภิปรายของที่ประชุม)

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่

: กรณีศึกษาการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮองฮี จังหวัดกาฬสินธุ์

Participatory Public Administrative Model towards Area-Based Poverty Solution : A Case Study of Strengthening Promotion of Cricket Farmer Group at Baan Hong Hee, Kalasin Province

นพพล อัครฮาด

Noppon Akahat

แขนงบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Public Administration Program, School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University

Email: noppon.aka@stou.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ด้วยแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮองฮี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮองฮี จำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง การร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ และการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และทำการตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธีการแบบสามเส้าด้านข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ด้วยแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮองฮีสามารถพิจารณาเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นสำรวจสภาพปัญหาและออกแบบแนวทางการทำงาน (2) ขั้นการบูรณาการและการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ และ (3) ขั้นผลสำเร็จและการพัฒนาที่ยั่งยืน

คำสำคัญ : การแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่, การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม, การบูรณาการ

Abstract

The research aimed to analyze the process of area-based poverty solution with participatory public administration concept from a case study of strengthening promotion of Cricket Farmer Group at Baan Hong Hee, Yang Thalath district, Kalasin Province. The research was a qualitative research. Data were collected using in-depth interviews with 10 key informants related to operation of strengthening promotion of Cricket Farmer Group at Baan Hong Hee by using a purposive selection method, small group discussion, participatory observation in the area and a related documents research method. Data were analyzed using content analysis method and check the accuracy by using the data triangulation. The research findings indicated that the process of area-based poverty solution with participatory public

administration concept from a case study of strengthening promotion of Cricket Farmer Group at Baan Hong Hee were considered in 3 steps: (1) the process of exploring problem conditions and designing work guidelines, (2) the process of integration and participation from various sectors, and (3) the process of achievement and sustainable development.

Keywords: Area-based Poverty Solution; Participatory Public Administration; Operational Process

บทนำ

ปัญหาความยากจนนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากความยากจนก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาในทุกด้านของมนุษย์ทั้งในเรื่องความมั่นคงและคุณภาพชีวิต ทำให้การดำรงชีวิตขาดปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญและโอกาสในด้านต่างๆ จึงมีผลให้สภาพความเป็นอยู่ต่ำกว่ามาตรฐาน แม้ความยากจนจะปรากฏในรูปของปัจเจกบุคคล หากแต่เมื่อมีความยากจนเกิดขึ้นในวงกว้างย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม (กนกวรรณ มโนรมย์ และคณะ, 2565) สำหรับแนวทางสำหรับขจัดความยากจน คือ ขจัดความยากจนขั้นรุนแรงของประชาชนในทุกพื้นที่ให้หมดไป ซึ่งองค์การสหประชาชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญและกำหนดให้การขจัดความยากจนเป็น 1 ใน 17 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals (SDGs)) เพื่อขจัดความยากจนให้หมดไปภายในปี 2573 (ชล บุนนาค และคณะ, 2562) ทั้งนี้รัฐบาลไทยได้บรรจุปัญหาความยากจนไว้ในยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และในแผนการปฏิรูปประเทศด้านบริหารราชการแผ่นดินและด้านเศรษฐกิจปัจจุบันมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน ได้ดำเนินมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนทุกมิติในสังคมผ่านโครงการต่างๆ จำนวนมากในพื้นที่ทั่วประเทศ

รัฐบาล ได้มีการจัดโครงการมอบรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรวมใจกันขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมอบรางวัลให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีศักยภาพ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการสังเคราะห์ต้นแบบ (Prototype) ในการแก้ไขปัญหาความยากจน และสามารถเป็นต้นแบบประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่นได้ โดยมีเงื่อนไขว่าการเสนอผลงานที่จะขอรับรางวัลต้องดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นระดับจังหวัด อำเภอ หมู่บ้าน ชุมชน หรือพื้นที่เฉพาะก็ได้ และเป็นการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาความยากจน และมีการบูรณาการความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีรูปแบบการแก้ไขปัญหาความยากจนที่เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ และสร้างความสำเร็จ, 2567)

จากผลรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรวมใจกัน ประจำปี พ.ศ. 2567 พบว่ามีจำนวนผลงานที่รับรางวัลฯ รวมทั้งสิ้น 30 ผลงาน แบ่งเป็นผลงานที่ได้รับรางวัลระดับดีเด่น จำนวน 24 ผลงาน และระดับดี 6 รางวัล ซึ่งในจำนวนผลงานที่ได้รับรางวัลระดับดีเด่นเป็นผลงานที่นำเสนอโดยจังหวัดซึ่งเป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบการบูรณาการนโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ของรัฐบาลเพียง 2 ผลงาน ได้แก่ ผลงานของจังหวัดกระบี่ เรื่อง ทุเรียนทะเลหอยรวมใจกันให้คนปลายพระยาอย่างยั่งยืน และผลงานของจังหวัดกาฬสินธุ์ เรื่อง จังหวัดต้องฮิปสเตอร์นี้ยั่งยืน ซึ่งในส่วนของผลงานที่นำเสนอโดยจังหวัดกาฬสินธุ์นั้นมีความน่าสนใจในมิติของกระบวนการบูรณาการของหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และประชาชนในพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนไปสู่ความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมได้ ผู้วิจัยจึงนำกระบวนการพัฒนาผลงานของจังหวัดกาฬสินธุ์ เรื่อง จังหวัดต้องฮิปสเตอร์นี้ยั่งยืน มาการวิเคราะห์กระบวนการ

แก้ไขปัญหาคาความยากจนเชิงพื้นที่ด้วยแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวปฏิบัติหรือต้นแบบการดำเนินงานที่ดีไปขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการแก้ไขปัญหาคาความยากจนเชิงพื้นที่ด้วยแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี ตำบล ยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตของการวิจัย

ในการดำเนินการครั้งนี้ได้มีขอบเขตการดำเนินการศึกษาตามรายละเอียด ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จโดยอาศัยแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการบริหารจัดการแบบร่วมมือ แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวคิดการแก้ไขปัญหาคาความยากจน ในกระบวนการแก้ไขปัญหาคาความยากจนเชิงพื้นที่ของผลงาน “จิ้งหรีดฮ่องฮีปลดหนี้ยั่งยืน” โดยจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรวมใจแก่น ประจำปี 2567
2. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้แทนสำนักงานเกษตรในพื้นที่ ผู้แทนสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานอำเภอ ผู้แทนมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้แทนภาคเอกชน/ภาคธุรกิจ ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและตัวแทนเกษตรกรในชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาคาความยากจนเป็นรูปธรรมในผลงาน “จิ้งหรีดฮ่องฮีปลดหนี้ยั่งยืน” ที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรวมใจแก่น ประจำปี พ.ศ. 2567
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาเป็นพื้นที่ในการดำเนินงานของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์
4. ขอบเขตด้านเวลา ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดช่วงระยะเวลาการศึกษาระหว่างเดือนมิถุนายน 2567 – เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2567

วิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบกรณีศึกษา ซึ่งกรณีศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ บ้านฮ่องฮี ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิบัติงานในผลงาน “จิ้งหรีดฮ่องฮีปลดหนี้ยั่งยืน” ที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรวมใจแก่น ประจำปี 2567 โดยจังหวัดกาฬสินธุ์ การเก็บข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาคาความยากจนในพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมในผลงานที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐฯ โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้แทนสำนักงานเกษตรในพื้นที่ ผู้แทนสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานอำเภอ ผู้แทนมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้แทนภาคเอกชน/ภาคธุรกิจ ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและตัวแทนเกษตรกรในชุมชน การร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ระหว่างการดำเนินการตรวจประเมิน ณ พื้นที่ปฏิบัติงานโดยคณะกรรมการตรวจประเมินคัดเลือกรางวัลฯ และการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการ

วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการกำหนดประเด็นย่อยจากข้อค้นพบที่ได้เพื่อพัฒนาข้อมูลตามผลการศึกษา เพื่อตอบวัตถุประสงค์การศึกษาและทำการตรวจสอบความถูกต้องด้วยวิธีการแบบสามเส้าด้านข้อมูลที่มีการตรวจทานความถูกต้องระหว่างแหล่งข้อมูลต่างๆ จนน่าเชื่อถือและนำเสนอตามผลการศึกษา

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์กระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ด้วยแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี้ ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี้ จำนวน 10 คน การร่วมสังเกตแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ และการวิจัยเอกสารที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปประเด็นข้อค้นพบจากกระบวนการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ด้วยแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจากการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี้ ที่เกิดขึ้นสามารถพิจารณาเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นสำรวจสภาพปัญหาและออกแบบแนวทางการทำงาน (2) ขั้นการบูรณาการและการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ และ (3) ขั้นผลสำเร็จและการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นสำรวจสภาพปัญหาและออกแบบแนวทางการทำงาน

เกษตรกรบ้านฮ่องฮี้ หมู่ที่ 14 ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพหลัก พืชที่ปลูกมากที่สุดคือ ข้าว ผลผลิตส่วนใหญ่ใช้บริโภคในครัวเรือนเป็นหลักเหลือจึงจำหน่าย ทำให้มีรายได้น้อยไม่พอใช้จ่ายในครัวเรือน ชาวบ้านจึงต้องหาอาชีพอื่นๆ เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือน ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ การเลี้ยงจิ้งหรีด ซึ่งแต่ก่อนไม่มีการรวมกลุ่ม ต่างคนต่างขาย ทำให้พ่อค้าคนกลางกดราคา เป็นเหตุให้เกษตรกรบางรายเลิกเลี้ยงจิ้งหรีด

ต่อมา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ และสำนักงานเกษตรอำเภอยางตลาดได้เข้าไปให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหา และส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี้ จัดตั้งเป็น “วิสาหกิจชุมชน แม่สะตังจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี้หมู่ที่ 14” มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน จัดทำระเบียบข้อบังคับ กำหนดแผนกิจกรรมการดำเนินงาน และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้กับคณะกรรมการ และมีสมาชิก 30 ราย ทำให้สามารถรวมกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง โดยมีการใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการกลุ่ม ได้แก่ ๑) ทรัพยากรบุคคล จัดตั้งทีมพี่เลี้ยงจาก สนง.เกษตร จังหวัดกาฬสินธุ์และทีมผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ “ยางตลาดทิม” เพื่อขับเคลื่อนการทำงานของกลุ่ม “จิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี้” ให้สามารถมีรายได้แก่จันจากการผลิตจิ้งหรีดได้อย่างยั่งยืน 2) ทักษะการจัดการ ความเชี่ยวชาญ โดยพัฒนาทักษะการจัดการกลุ่มให้กับ “ยางตลาดทิม” และคณะกรรมการกลุ่ม ให้มีความเชี่ยวชาญ เพื่อบริหารจัดการกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง และสมาชิกกลุ่มให้มีความรู้และทักษะและความเชี่ยวชาญในการเลี้ยงจิ้งหรีดให้มีคุณภาพตามความต้องการของตลาด 3) วัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และพัฒนาการใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยกลุ่มได้เข้าร่วมโครงการยกระดับการส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ ได้รับการสนับสนุนโรงแปรรูปและวัสดุอุปกรณ์การแปรรูปจิ้งหรีดเพื่อเพิ่มมูลค่าจิ้งหรีดสู่สินค้าแปรรูป 4) การเงิน ได้รับการสนับสนุนแหล่งทุน คือ ธกส. ทุน 1,000,000 บาท เพื่อนำมาปรับปรุงสถานที่เลี้ยงจิ้งหรีดเพื่อรับรองมาตรฐาน GAP นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากกรมปศุสัตว์ สนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP จิ้งหรีด กระทรวงพาณิชย์ สนับสนุนช่องทางการจำหน่ายจิ้งหรีด กระทรวงอุตสาหกรรมสนับสนุนการแปรรูปมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นประสานงานความร่วมมือเพื่อยกระดับการเลี้ยงจิ้งหรีด มาตรฐาน GAP จิ้งหรีด โดยกลุ่มได้อบรมและสมัครขอรับมาตรฐาน GAP จิ้งหรีด

จากสำนักงาน สินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติผ่านการรับรองมาตรฐานและได้รับ GAP แล้วจำนวน 12 ฟาร์ม จึงทำให้ จังหวัดฮองไฮเป็นที่รู้จักของผู้คนทั่วไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. ขั้นตอนการบูรณาการและการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ

จากกระบวนการบูรณาการและการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยง จังหวัดบ้านฮองไฮ จากการศึกษาพบว่า

บทบาทของหน่วยงานราชการในพื้นที่ พบว่า หน่วยงานหลักในพื้นที่ คือ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้หลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งเป็นหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร มาขับเคลื่อนงาน ดังนี้

1) การสร้างการรับรู้ เพื่อ “เข้าใจ” หน่วยงานสร้างการรับรู้ให้ “ยางตลาดทิม” ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ตามระบบส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจในการขับเคลื่อนกลุ่ม ซึ่งยางตลาดทิมเข้าไปสร้างกระบวนการทำงานอย่างมีส่วนร่วมกับกลุ่ม ต้องรู้คน รู้พื้นที่ รู้สินค้า โดยเจ้าหน้าที่ต้องเข้าใจภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์ ว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณี ในแต่ละท้องถิ่น และดูว่าเกษตรกร ชุมชน ต้องการอะไร เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ทุกระดับแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็น จากผู้มีประสบการณ์ โดยถือประโยชน์ ส่วนรวมกระจายผลประโยชน์ เพื่อนำไปสู่แผนพัฒนากลุ่มที่เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำช่วยแก้ปัญหาความยากจน เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

2) การพัฒนากลุ่มด้วยการ “เข้าถึง” หน่วยงานได้จัดกระบวนการทำแผนพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อเข้าถึงการพัฒนาศักยภาพกลุ่ม การแก้ไขปัญหา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการผลิตจังหวัดให้ได้คุณภาพตามความต้องการของตลาด ยกระดับรายได้เพื่อแก้จน โดยทีมพี่เลี้ยงสำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ และทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ “ยางตลาดทิม” มุ่งเติมเต็มความรู้เทคโนโลยีการผลิต การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต มาตรฐานคุณภาพของสินค้า การจำหน่าย และบริหารจัดการกลุ่ม รวมถึงสนับสนุนปัจจัย ดำเนินการพัฒนามาตรฐานการผลิตจังหวัดตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์ม ซึ่งบูรณาการหลายภาคส่วน ได้แก่ สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานกาฬสินธุ์ ได้อบรมให้ความรู้ ส่งเสริมการแปรรูปพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และการตลาด มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ การทำบุญอัฐเมตต์ การแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าประเภท ขนมคบเคี้ยว (ข้าวเกรียบ และบับชีล) กรมปศุสัตว์ ร่วมอบรมให้ความรู้การพัฒนาฐานการผลิตจังหวัด เพื่อการส่งออก กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) อำเภอยางตลาด อบรมให้ความรู้ การแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้า และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนเงินทุนให้กับสมาชิกแปลงใหญ่ โครงการสินเชื่อโครงการธุรกิจชุมชนสร้างไทย (ล้านละร้อย) ปรับปรุงอาคารโรงเรียน ทำให้สมาชิกปรับปรุงฟาร์มได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จังหวัด 2 ฟาร์ม

3) การสร้างเครือข่ายขยายผล “พัฒนาได้” มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากร (งบประมาณ เจ้าหน้าที่ วัสดุ อุปกรณ์) จะคำนึงตามหลัก 4 ประการ (4E) 1) ความประหยัด (Economy) งบประมาณต้องเป็นไปโดยประหยัด ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าให้ได้ผลงานดีที่สุด เช่น รวมกลุ่มกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่ราคาถูกให้สมาชิก มูลจังหวัดสามารถนำไปผสมจำหน่ายเป็นดินปลูกได้ 2) ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ใช้ทรัพยากรน้อยและประหยัดที่สุด แต่ได้รับผลตอบแทนคุ้มค่า เช่น พลังงานสะอาดนำโซลาร์เซลล์มาใช้ในการแปรรูป (โรงอบ) และบริหารจัดการฟาร์มตามมาตรฐาน GAP ที่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ผลิต ผู้บริโภค และชุมชนสีเขียว 3) ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น วางแผนการผลิต ตามความต้องการของตลาด ใช้ตลาดนำการผลิต โดยทำข้อตกลงจำหน่ายกับซูเปอร์มาร์เก็ต จังหวัดสุโขทัย และบริษัทไทเอนโอฟู้ด จำกัด โดยมีปริมาณผลผลิตจังหวัดใน

กลุ่มและเครือข่ายที่จำนวน 50 ต้น/ปี มีรายได้จากการเลี้ยงจิ้งหรีด 4) ความยุติธรรม (Equity) จัดสรรทรัพยากรให้ทุกฝ่ายที่ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมเท่าเทียม เพื่อให้เกิดความคล่องตัว และต่อเนื่อง เช่น การรวมกลุ่มส่งเสริมให้มีการถือหุ้น แบ่งผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมและดูชุมชน

กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่าได้มีการสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ใน 4 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสาร โดยให้ข้อมูลข่าวสาร แก่หน่วยงานระดับพื้นที่ “ยางตลาดทิม” ผ่านเวทีประชุมเกษตรกรอำเภอประจำเดือน และเวทีประชุมสำนักงานประจำเดือน รวมถึงการพัฒนาความรู้ด้านการเลี้ยงจิ้งหรีดตามมาตรฐาน GAP “ยางตลาดทิมจะนำความรู้ ข้อมูลข่าวสารไปสู่กลุ่มจิ้งหรีดฮองฮี โดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมสมาชิกกลุ่มเป็นศูนย์กลาง

ระดับที่ 2 การปรึกษาหารือ โดยดำเนินการการปรึกษาหารือ ให้ข้อมูลข่าวสารด้านการผลิต การเพิ่มมูลค่าการตลาด

ระดับที่ 3 การเข้ามาจับบทบาท โดยเป็นพี่เลี้ยงที่ปรึกษากลุ่มและสนับสนุนกลุ่มเพื่อเพิ่มรายได้จากการเลี้ยงจิ้งหรีด

ระดับที่ 4 ความร่วมมือ โดยเป็นหน่วยงานประสานโดยเกิดความร่วมมือดังนี้ 1) กลุ่มจิ้งหรีดฯ มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอความต้องการ/การแก้ไขปัญหาของกลุ่ม และสนับสนุนให้สมาชิกเข้าอบรมเพื่อนำความรู้มาพัฒนาตัวเอง/กลุ่ม 2) สมาชิกสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้การเลี้ยงจิ้งหรีดได้ 3) บริหารในรูปคณะกรรมการและสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของกิจการ 4) ร่วมกัน คิด ร่วมกันตัดสินใจ การวางแผนการผลิต การตลาด การออม และแผนการปฏิบัติงาน 5) ร่วมกันแก้ไขปัญหาของกลุ่ม เช่น การเกิดโรคจิ้งหรีด ต้องหยุดและทำความสะอาดฟาร์มอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันการระบาด

กระบวนการบูรณาการการทำงานร่วมกับเครือข่ายและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่า การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการเลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮองฮี โดยผู้นำในตำบลยางตลาด ภายใต้การสนับสนุนของจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเกษตรอำเภอยางตลาด ร่วมกับภาคส่วนต่าง ได้แก่ กรมปศุสัตว์ สนับสนุนการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP จิ้งหรีด กระทรวงพาณิชย์ สนับสนุนช่องทางการจำหน่ายจิ้งหรีด กระทรวงอุตสาหกรรมสนับสนุนการแปรรูป มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม แลมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นประสานงานความร่วมมือเพื่อยกระดับการเลี้ยงจิ้งหรีด สู่มาตรฐาน GAP จิ้งหรีด โดยกลุ่มได้อบรมและสมัครขอรับมาตรฐาน GAP จิ้งหรีดจากสำนักงาน สินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติผ่านการรับรองมาตรฐานและได้รับ GAP แล้วจำนวน 12 ฟาร์ม

กระบวนการสร้างทีมงานทำงานเชิงพื้นที่ พบว่า ทีมพี่เลี้ยงและยางตลาดทิมลงพื้นที่ เพื่อติดตามการดำเนินงานของส่วนราชการต่างๆทั้งในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ รับฟังปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ร่วมกับเกษตรกร การนำข้อมูลต่างๆมาวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหา 1) นำปัญหาที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์ โดยผ่านเวทีประชาคมกลุ่ม เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน 2) ประสานหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐเอกชน หน่วยงานภาคีเพื่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญา ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัวตลอดจนชุมชนสังคมอย่างยั่งยืน 3) น้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาดตนเองและชุมชน และมีการพัฒนาต่อยอดโดย 1) ยกระดับมาตรฐานฟาร์มสู่มาตรฐาน GAP และ GMP เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและคู่ค้า 2) การผลิตอาหารจิ้งหรีดเองโดยใช้โปรตีนจากพืชแทนโปรตีนจากสัตว์ เพื่อลดต้นทุน 3) การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าลดความเสี่ยงสินค้าล้นตลาด 4) การเพิ่มมูลค่าให้กับมูลจิ้งหรีดโดยการ นำมาทำเป็นปุ๋ยหมักเพื่อใช้ในไร่นา และจำหน่ายให้กับผู้สนใจ

3. ขันผลสำเร็จและการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากวิเคราะห์ผลสำเร็จจากการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี้ จากการศึกษาพบว่า ด้านผลผลิต (Outputs) พบว่า จากเดิมชาวบ้านฮ่องฮี้ มีรายได้จากการทำนา ทำไร่ เพียงอย่างเดียว โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน จำนวน 68,753 บาท ต่อปี ทำให้เกษตรกรบ้านฮ่องฮี้มีฐานะยากจนมาก ส่วนปัจจุบันพบว่า กลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี้ มีผู้เลี้ยงจิ้งหรีด จำนวน 30 ครัวเรือน กล่องเลี้ยง 980 กล่อง ผลผลิต 88,200 กิโลกรัมต่อปี มูลค่ารายได้รวม (เลี้ยงจิ้งหรีดและจำหน่ายมูลไส้เดือน) ปีละ 7,740,000 บาท เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงจิ้งหรีดจำหน่ายมูลไส้เดือน รวม 258,000 บาท/ครัวเรือน/ปี (จำหน่ายจิ้งหรีด 254,000 บาท/ครัวเรือน/ปี) และปุ๋ยอินทรีย์จากมูลจิ้งหรีด (4,000 บาท/ปี) นอกจากนี้กลุ่ม ฯ ยังมีเครือข่ายของกลุ่มจิ้งหรีดฮ่องฮี้ ที่อยู่ในพื้นที่อำเภอยางตลาด 40 ครัวเรือน 400 กล่อง เฉลี่ย 36,000 ต่อปี คิดเป็นเงินรายได้เฉลี่ย 3,600,000 บาท รวมมูลค่าในพื้นที่อำเภอยางตลาด จำนวน 11,340,000 บาท/ปี และกลุ่มจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮียังมีการแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้าจากจิ้งหรีด เช่น ข้าวเกรียบจิ้งหรีด จิ้งหรีดกรอบ จิ้งหรีดอบแห้ง บั๊นขลิบจิ้งหรีด และ มีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์จำหน่ายให้กับสมาชิกรวมถึงเครือข่ายผู้เลี้ยงจิ้งหรีดด้วย ทำให้อาชีพเสริมการเลี้ยงจิ้งหรีดสู่ “จิ้งหรีดฮ่องฮี้ปลอดภัยยั่งยืน” ปัจจุบันสามารถปลดหนี้ให้สมาชิกกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี้ และเครือข่าย จำนวน 70 ครัวเรือน เงินหมุนเวียน จำนวน 20,898,000 บาท/ปี

ด้านผลลัพธ์ (Outcomes) พบ ดังนี้

1) ส่งเสริมให้คนในชุมชนที่เลี้ยงจิ้งหรีดและแมลงสะต๋ังมารวมตัวกัน นำความรู้ ภูมิปัญญา และทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาผลิตเป็นสินค้า เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน ตรงกับความต้องการของตลาด สามารถสร้างรายได้และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชนในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้ชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

2) สมาชิกได้รับการถ่ายทอดความรู้ให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตแมลงเศรษฐกิจ เน้นเรื่องกระบวนการเรียนรู้และบริหารจัดการการผลิตของเกษตรกรร่วมกัน ใช้เทคโนโลยีการผลิตแมลงเศรษฐกิจที่ดีและเหมาะสม (GAP) ได้รับการรับรองแล้ว 12 แปลง (ฟาร์ม) และเตรียมการรองรับการเปิดตลาดการค้าเสรีในรูปแบบแปลงใหญ่และเกิดการสร้างเครือข่ายการซื้อขายผลผลิตแมลงเศรษฐกิจที่มีคุณภาพอาหารโปรตีนทางเลือกใหม่ของโลก เช่น น้ำพริก ข้าวเกรียบ ทองม้วน บั๊นขลิบ จิ้งหรีดอบสมุนไพร เป็นต้น

3) เกษตรกรมีการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีจากจัดตั้งเป็นศูนย์เครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ด้านการเลี้ยงจิ้งหรีด เกษตรกรสามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ตั้งแต่ต้นทาง คือ ใช้เทคโนโลยีการผลิตแมลงเศรษฐกิจที่ดีและเหมาะสม (GAP) การลดต้นทุนการผลิต สร้างความเข้มแข็งให้กับสมาชิกในแปลง โดยได้รับการพัฒนาความรู้จาก ศพก. โดยมีฐานเรียนรู้ จุดเรียนรู้ และสาธิตเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ (จิ้งหรีด) ตามมาตรฐาน GAP ด้านกลางทาง มีฐานเรียนรู้ด้านการแปรรูปจิ้งหรีดเป็นผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น น้ำพริก ข้าวเกรียบ ทองม้วน บั๊นขลิบ จิ้งหรีดอบสมุนไพร จิ้งหรีดทอดกรอบ โดยร่วมทำวิจัยกับทีมมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ มีรสชาติที่ดี ถูกปากผู้บริโภค และเป็นสูตรเฉพาะของกลุ่ม และด้านปลายทาง การตลาดมีช่องทางได้แก่ ขายส่งให้พ่อค้าคนกลางในตลาดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำหน่ายเองโดยตรง เชื่อมโยงกับบริษัทผู้ผลิตและส่งออก ไปแสดงสินค้าและจำหน่ายตามงานแสดงสินค้าต่าง ๆ จำหน่ายผ่าน Facebook และกลุ่มไลน์ ภายใต้แบรนด์ในการขายว่า “จิ้งหรีดฮ่องฮี้”

ด้านผลกระทบ (Impacts) พบผลกระทบจากการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรมีรายได้จากการเลี้ยงจิ้งหรีด เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ระหว่างกลุ่มผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย และตลาดผู้บริโภค และนำไปสู่การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของกลุ่มเกษตรกรในบ้านฮ่องฮี้ส่วนใหญ่ที่ปลูก

ข้าวเป็นหลักไม่มีอาชีพเสริม เกษตรกรปรับเปลี่ยนมาทำอาชีพเสริมสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนโดยเลือกการเลี้ยงจิ้งหรีดที่ใช้พื้นที่น้อยสามารถเลี้ยงได้ภายในครัวเรือนและใช้แรงงานน้อย

2) ด้านสังคม เกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกิดการจัดตั้งเป็นศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ด้านการเลี้ยงจิ้งหรีด ทำให้ได้ฟังพาอาศัยกัน เกิดการมีส่วนร่วมทุก ๆ ด้าน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชน

3) ด้านสิ่งแวดล้อม ลดการใช้สารเคมีที่มีผลเสียกับสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตสู่มาตรฐาน GAP หรือการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับฟาร์มจิ้งหรีด ได้รับมาตรฐาน GAP แล้ว 12 ฟาร์ม ของเสียขยะจากการเลี้ยงจิ้งหรีด สมาชิกกำจัดขยะ โดยแยกประเภทขยะและของเสียให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล เก็บรวบรวมไว้ในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำไปกำจัดโดยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และ Zero waste ได้นำมูลจิ้งหรีดไปใช้เป็นปุ๋ยหมักในทางการเกษตร

การพัฒนาความยั่งยืนของกลุ่ม พบว่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ส่งเสริมให้ กลุ่มฯ จิ้งหรีดฮ้องฮี้ พัฒนาการเลี้ยงจิ้งหรีดให้กลายเป็นอาชีพหลักภายใต้การรวมกลุ่มผลิตในรูปแบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ ภายใต้ โมเดล “จิ้งหรีดฮ้องฮี้ปลดหนี้ยั่งยืน” เพื่อเป็นแหล่งผลิตจิ้งหรีดเพื่อการค้า และการเลี้ยงจิ้งหรีดตามมาตรฐาน GAP ของจังหวัดกาฬสินธุ์ แห่งเดียว จึงเป็นต้นแบบโมเดล “จิ้งหรีดฮ้องฮี้ปลดหนี้ยั่งยืน” สามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ 115 ราย ทั้งในอำเภอยางตลาด อำเภอยางเชียง 50 ราย และจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งปี 2567 ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจังหวัดกาฬสินธุ์ในการขยายผลโมเดล “จิ้งหรีดฮ้องฮี้ปลดหนี้ยั่งยืน” 300 ราย งบ 900,000 บาท เพื่อขยายผล สร้างความเชื่อมั่นกับลูกค้าและผู้บริโภค และยังเป็นต้นแบบและพี่เลี้ยงให้เกษตรกรที่สนใจ เพื่อรวมกันผลิต รวมกันขาย ใช้หลักตลาดนำการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภายใต้การผลิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ซึ่งมีกระบวนการบริหารจัดการโดยกลุ่มและชุมชน ที่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมลงมือทำ ร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น และขยายเครือข่ายสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา เป็นพี่เลี้ยง และกลุ่มฯ จิ้งหรีดฮ้องฮี้ จะพัฒนาเป็น แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่เป็นแหล่งเรียนรู้การเลี้ยงจิ้งหรีดแบบครบวงจร ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลภายนอกที่สนใจในการประกอบอาชีพเลี้ยงจิ้งหรีด เป็นหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จ การเลี้ยงจิ้งหรีด ชุมชนเกิดความมั่นคง และยั่งยืนด้านรายได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สรุปผล

ผลงานจิ้งหรีดฮ้องฮี้ปลดหนี้ยั่งยืน โดยจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งสำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนากลุ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อเข้าถึงการพัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ระดับอำเภอตามระบบส่งเสริมการเกษตร และส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ้องฮี้ ตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จัดตั้งเป็น “วิสาหกิจชุมชน แมงสะต๋ิงจิ้งหรีดบ้านฮ้องฮี้หมู่ที่ 14” ขึ้น พร้อมนำกลไกการขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานที่แก้ไขปัญหาความยากจน PDCA มาปรับใช้กับการทำงาน รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานกาฬสินธุ์ ได้อบรมให้ความรู้ ส่งเสริมการแปรรูป พัฒนาบรรจุภัณฑ์ และการตลาด มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ การทำปุ๋ยอัดเม็ด การแปรรูป เพิ่มมูลค่าสินค้าประเภท ขนมคบเคี้ยว (ข้าวเกรียบ และบับขลิบ) กรมปศุสัตว์ ร่วมอบรมให้ความรู้การพัฒนามาตรฐาน การผลิตจิ้งหรีด เพื่อการส่งออก กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) อำเภอยางตลาด อบรมให้ความรู้ การแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้า และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนเงินทุนให้กับสมาชิกแปลงใหญ่ โครงการสินเชื่อโครงการธุรกิจชุมชนสร้างไทย (ล้านละร้อย) ปรับปรุงอาคารโรงเรือน ทำให้สมาชิกปรับปรุงฟาร์ม ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP จิ้งหรีด 2 ฟาร์ม ซึ่งส่งผลให้ชาวบ้านฮ้องฮี้มี

รายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมที่ทำนา ทำไร่เพียงอย่างเดียว สามารถปลดหนี้สินได้ และเกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาความยากจน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่เกิดขึ้นสามารถสรุปผลจากประเด็นข้อค้นพบในการวิจัยเพื่อนำไปสู่การอภิปรายผลที่สำคัญ ๆ ได้ดังนี้

จากผลการศึกษาจากกระบวนการบูรณาการและการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี พบว่า ได้มีการดำเนินการสร้างความร่วมมือของตัวแสดงต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ร่วมกันแสดงให้เห็นว่าในพื้นที่มีการใช้แนวคิดความร่วมมือ (Collaboration) ตามที่ Perry (2007) และ Bevir (2010) ได้นำเสนอแนวคิดนี้ไว้ว่าเป็นแนวคิดที่มุ่งสร้างและพัฒนาระบบการแก้ไขปัญหาความร่วมมือแบบข้ามขอบเขตความสัมพันธ์หลายภาคส่วนอย่างเป็นอิสระด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูล แบ่งปันทรัพยากร และสนับสนุนความสามารถขององค์กรหรือภาคีเครือข่ายอื่นเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันขึ้นซึ่งได้มีการดำเนินการสร้างความร่วมมือของตัวแสดงต่าง ๆ ทั้ง องค์กรภาครัฐ องค์กรพัฒนาภาคเอกชน องค์กรภาคประชาชน และภาคชุมชนในพื้นที่ แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานการจัดการภาคส่วนต่างๆที่ไม่ใช่เพียงภาครัฐอย่างเดียวในการจัดการโครงการและการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเข้าด้วยกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการอภิบาล (Governance) ตามที่ Rhodes (1997) ที่เสนอไว้ซึ่งจะทำให้เกิดรูปแบบการทำงานแบบเครือข่าย อาศัยความไว้วางใจ การประสานความร่วมมือ และการปรับตัวที่มีความยืดหยุ่นมากกว่าการทำงานตามการสั่งการตามกฎหมายเหมือนการจัดการภาครัฐในรูปแบบเดิม รวมทั้งมีการสร้างกลไกการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ อย่างมีเหตุผล เพื่อทำให้ตัวแสดงที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นต้นเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันและร่วมกันแสดงบทบาทในการจัดการปัญหาความยากจน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอตามแนวคิดของ Ansell & Gash (2008) ที่อธิบายเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งของการสร้างการบริหารจัดการแบบร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ คือ ต้องมีการออกแบบสถาบันให้มีโครงสร้างที่เปิดกว้างให้ภาคีเครือข่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย รวมถึงกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือสนใจในประเด็นนโยบายนั้นๆ

นอกจากนี้ จากกระบวนการดำเนินงานของผลงานที่เกิดขึ้นยังพบว่า ปัจจัยจากชุมชนเองที่มีการมีผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพ สามารถรวบรวมสมาชิกในชุมชนเพื่อรวมกลุ่มกันขึ้นแล้วหลังจากนั้นจึงมีการแสวงหาความร่วมมือหรือการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่ม ด้วยเหตุนี้หากจะส่งเสริมการขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยใช้การบูรณาการและกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ หน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่จำเป็นที่จะต้องวิเคราะห์ศักยภาพของผู้นำกลุ่มและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการสนับสนุนหรือส่งเสริมเพื่อพัฒนา ยกระดับ และต่อยอดกระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาดของกลุ่มที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพต่อภารกิจของรัฐที่หน่วยงานเข้าไปส่งเสริมหรือร่วมดำเนินการกับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายการดำเนินงานโดยใช้การบูรณาการและกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ แสดงให้เห็นได้ว่าหากทัศนคติการทำงานของส่วนราชการที่ปรับเปลี่ยนไปจากหน่วยงานที่เคยทำโครงการโดดๆ หน่วยงานเดียว ก็ต้องรู้จักแสวงหาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่างๆและการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาของกลุ่มเป้าหมายที่ตนเองรับผิดชอบดูแลเพื่อให้ได้รับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของพัชรีย์ สิริโรส และพรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม : ตัวแบบและกรณีศึกษาสู่ความสำเร็จ โดยผลการศึกษาพบว่า การนำแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐก่อให้เกิดนวัตกรรมการทำงานแบบใหม่ในรูปแบบของหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนที่มาจากฐานแนวคิดการบริหารกิจการ

บ้านเมืองแบบร่วมมือกัน ซึ่งทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนจากการทำงานในอดีตที่ภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบเพียงลำพัง โดยมีภาคประชาชนเป็นผู้รับผลประโยชน์มาเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการส่งเสริมให้มีการนำแนวคิด BCG โมเดล ไปขยายผลต่อไปในขับเคลื่อนกิจกรรมหรือโครงการของหน่วยงานภาครัฐให้มากขึ้น จากกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มนักศึกษาที่ได้ใช้แนวคิด BCG โมเดล เพื่อลดความสูญเสียและการเพิ่มคุณค่าในกระบวนการผลิต ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มรายได้ที่สูงขึ้น การก่อให้เกิดผลกระทบที่ดีต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืนของกลุ่มเกษตรกรและชุมชนเป้าหมาย ดังนั้น ในการขับเคลื่อนกิจกรรมหรือโครงการของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ต่างๆ จึงควรมีการส่งเสริมให้มีการนำแนวคิด BCG โมเดล ในการพัฒนาและไปขยายผลต่อไป

2. ควรทำการศึกษาวิจัยหรือนำผลการศึกษาวิจัยที่มีแล้วมาประกอบการดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาในพื้นที่ จากปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ที่ศึกษาได้อาศัยการขับเคลื่อนผลงานด้วยการวิจัยและพัฒนาโดยอาศัยสถาบันทางวิชาการในพื้นที่ เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์เพื่อหาแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่เป้าหมายอย่างมีแนวทางที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเพื่อทำให้เกิดการยอมรับและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างหน่วยงานบูรณาการและประชาชนในพื้นที่เพื่อวางเป้าหมายไปสู่ความสำเร็จร่วมกัน ดังนั้น ก่อนที่จะมีการดำเนินการหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจในการดำเนินการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จึงควรมีการศึกษาวิจัยหรือนำผลการศึกษาวิจัยที่จัดทำไว้แล้วมาประกอบการดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาในพื้นที่ดังกล่าว

3. ควรมีการถ่ายทอดและสื่อสารนโยบายรัฐไปยังภาคีเครือข่ายและกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน จากผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามผลงานที่ศึกษาเป็นสิ่งที่สะท้อนภาพของการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติซึ่งต้องมีการกำหนดเป้าหมายและลักษณะการขับเคลื่อนนโยบายที่ชัดเจน มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องจากระดับผู้บริหารไปสู่ผู้ปฏิบัติการ และประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของรัฐบาลในอนาคตต่อไป จึงควรมีการกำหนดเป้าหมายและการถ่ายทอดนโยบายที่ชัดเจน มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องไปสู่ผู้ปฏิบัติการภาคีเครือข่ายที่ร่วมดำเนินการ และประชาชนกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของกลุ่ม มีดังนี้

1) ควรส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อค้นหาและนำเสนออัตลักษณ์ของจังหวัดบ้านช่องฮี้ที่ชัดเจนและเป็นที่รู้จัก รวมทั้งคุณประโยชน์และโทษหรือความเสี่ยงของการรับประทานต่อผู้บริโภคเพิ่มเติม

2) ควรขยายสมาชิกกลุ่ม และเครือข่ายกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดตามมาตรฐานการผลิตแบบฟาร์ม GAP ให้มากขึ้นและเชื่อมโยงระบบการตลาดระหว่างเครือข่ายให้เข้มแข็งและสามารถต่อรองราคาที่สูงกว่าการเลี้ยงจิ้งหรีดทั่วไป

กิตติกรรมประกาศ

ผลการศึกษาชิ้นนี้มาจากโครงการ “การถอดบทเรียนการขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยใช้การบูรณาการและกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาผู้มีรายได้น้อยและลดความเหลื่อมล้ำ ตามรายการค่าใช้จ่ายการดำเนินงานรางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรวมใจแก้จน ประจำปี พ.ศ. 2567” ซึ่งผู้เขียนเป็นหัวหน้า

โครงการวิจัย รับอนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้าง
ความปรองดองสมานฉันท์ (สำนักงาน ป.ย.ป.) ประจำปีงบประมาณ 2567

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ มะโนรัมย์ และคณะ (2565). ความจน : ความหมายและปฏิบัติการ กรณีศึกษาจังหวัด

อำนาจเจริญ. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

ชล บุนนาค และคณะ. (2562). โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move)

ปี 2, รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, สืบค้นจาก https://thammasat-sdgs.org/wp-content/uploads/2020/11/85407_e0b

พัชรี สีโรส และพรทิพย์ แก้วมูลคำ. (2560). การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม : ตัวแบบและกรณีศึกษา

สู่ความสำเร็จ (Participatory governance: Model and case studies for success).

วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, 24(2).

สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ และสร้างความสามัคคีปรองดอง. (2567). หลักเกณฑ์

การสมัครและการพิจารณารางวัลเลิศรัฐ สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรวมใจ
แค้นประจำปี พ.ศ. 2567. เอกสารสำเนาสำนักงาน ป.ย.ป.

Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of public administration research and theory*, 18(4), 543-571.

Bevir, M. (2010). *Governance: A Very Short Introduction*. New York : Oxford

Perry, J. L. (2007). Democracy and the new public service. *The American Review of Public Administration*, 37 (1): 3 – 16.

Rhodes, R.A.W. (1997). *Understanding Governance, Policy Networks,*

Governance, Reflexivity and Accountability. Buckingham: Open University Press.

SDG Move Team. (2020). *Introduction to SDGs*. Retrieved from

<https://www.sdgmove.com/intro-to-sdgs/>

- ประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยได้รับ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้เป็นที่รู้จักในวงวิชาการระหว่างนักวิชาการที่เข้าร่วมประชุม รวมทั้งได้ทำหน้าที่
ส่งเสริมบทบาทภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการวิจัยโดยการเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในสังกัดต่อสาธารณะ

(7) ข้อเสนอแนะ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยถ้า เป็นข้อเสนอของผู้เขียนรายงานให้ระบุไว้ด้วย)

เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้าร่วมการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานทางวิชาการในเวทีการ
ประชุมทางวิชาการต่างๆ มหาวิทยาลัยควรสำรวจความจำเป็นและความต้องการของบุคลากรในแต่ละ
ปีงบประมาณเพื่อวางแผนการจัดการบริหารการเข้าร่วมการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานทางวิชาการใน
เวทีการประชุมทางวิชาการต่างๆ ของบุคลากร โดยไม่ใช้หลักเกณฑ์ยึดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายแบบรายหัวต่อปีเป็น

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ขอมอบเกียรติบัตรนี้เพื่อแสดงว่า

นพพล อัครา

ได้รับรางวัลนำเสนอผลงานระดับชาติ ระดับดีเด่น
ด้านนวัตกรรมการแก้ไขปัญหาคความยากจนเชิงพื้นที่ เพื่อความยั่งยืน

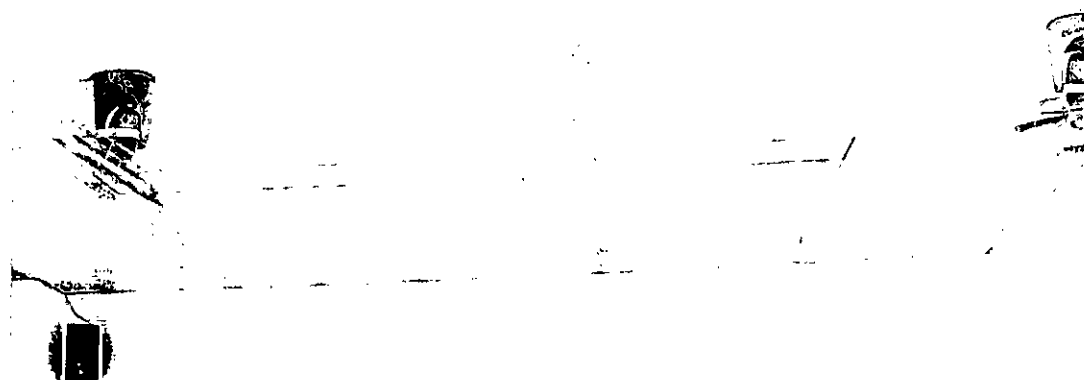
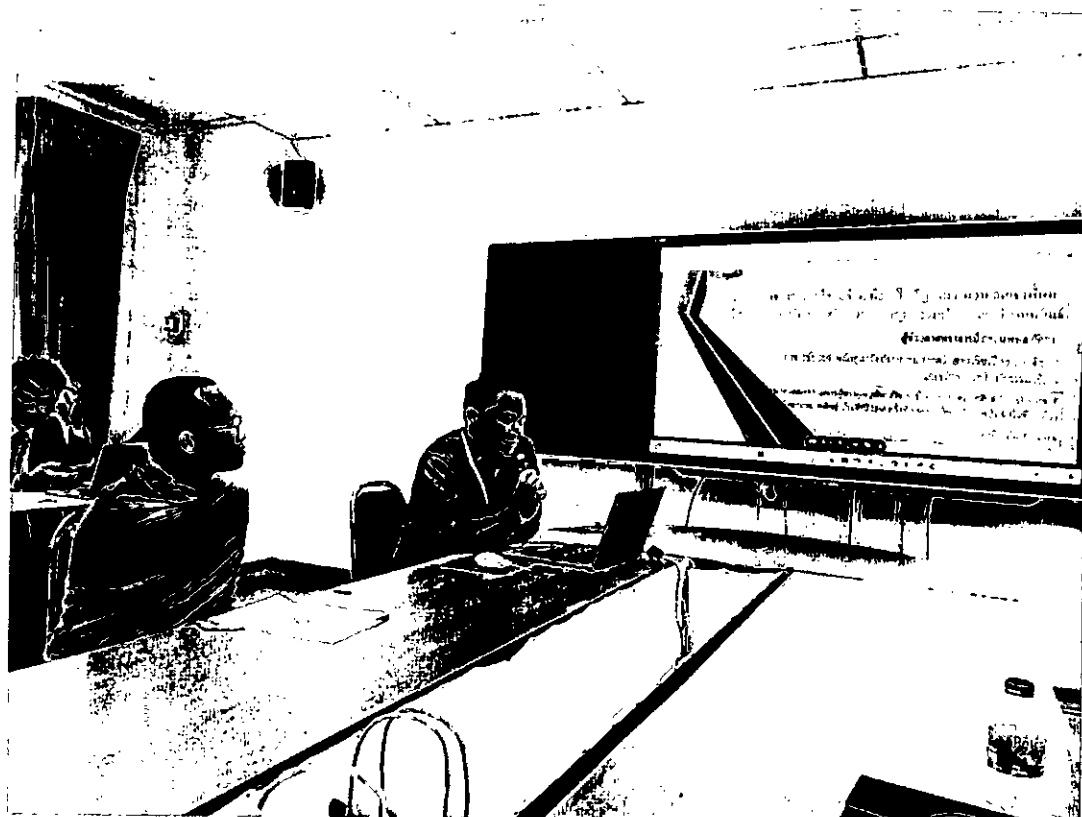
ผลงาน เรื่อง การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนเชิงพื้นที่ : กรณีศึกษาการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มผู้เลี้ยงจิ้งหรีดบ้านฮ่องฮี จังหวัดกาฬสินธุ์

ในงานประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประจำปี 2568 ครั้งที่ 3

ระหว่างวันที่ 6-8 มีนาคม พ.ศ. 2568
ณ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัณธิ์ เพชรจุล)
รักษาราชการแทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

หลักฐานการจัดกิจกรรมหลังการเข้าร่วมประชุมวิชาการ

กิจกรรม/โครงการ : นำองค์ความรู้ที่ได้จากการประชุมวิชาการมาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ภายในสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

หัวข้อการนำเสนอ : ประสบการณ์และความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประจำปี 2568 ครั้งที่ 3 เรื่อง “นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน

กลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรม : อาจารย์และบุคลากรสาขาวิชาวิทยาการจัดการ จำนวน 15 คน

วิธีการนำเสนอ : นำเสนอด้วยปากเปล่าและร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ต่างๆ ผ่านการประชุมในระบบ MS team

วันที่ดำเนินการ : วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2568 เวลา 18.00 น. – 18.30 น.

ภาพกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการประชุมวิชาการมาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

